

Trandaredskolans plan mot diskriminering och kränkande behandling

Verksamhetsformer som omfattas av planen: Grundskola F-6, fritidshem

Läsår: 2018/2019

Grunduppgifter

Verksamhetsformer som omfattas av planen

Grundskola F-6, fritidshem

Ansvariga för planen

Rektor Kristina Verdier

Vår vision

Trandaredskolan är en skola som det känns bra att gå till. Alla får känna sig glada, trygga och respekterade och får möjlighet att bygga en positiv självbild utifrån att allas olikheter ses som en tillgång. Vi bemöter varandra utifrån allas lika värde.

Planen gäller från

2018-09-01

Planen gäller till

2019-08-31

Läsår

2018/2019

Elevernas delaktighet

Eleverna känner till planen och dess innehåll samt förhåller sig till skolans ordningsregler och värdegrund då dessa har tagits upp på elevråd och klassråd.

Vårdnadshavarnas delaktighet

Vårdnadshavarna har haft möjlighet att komma till föräldraföreningsmöte där planen och dess innehåll togs upp för diskussion. Vårdnadshavarna bör vara positivt inställda till att stötta sina barn i Trandaredskolans likabehandlingsarbete.

Personalens delaktighet

Representanter från olika yrkeskategorier sitter med i Trandaredskolans Trygghetsgrupp och är med i arbetet med att upprätta, följa upp och se över planen. Gruppen träffas en gång i veckan och diskuterar och förankrar arbetet med likabehandling och planen kontinuerligt.

Förankring av planen

Planen lyfts på APT, elevråd och klassråd. Planen sparas digitalt på gemensam domän PingPong och den läggs ut på Trandaredskolans hemsida samt tas upp på föräldraföreningsmöte och på föräldramöten i klasserna under hösten.

Utvärdering

Beskriv hur fjolårets plan har utvärderats

Trygghetsgruppen sammanställde trivselenkäterna. Trygghetsgruppen har tillsammans med rektor diskuterat och utvärderat planen. En stadsövergripande enkät (Klimatundersökningen) har genomförts för föräldrar till barn i år F-3 och för elever i år 4-6. Svaren har diskuterats i skolutvecklingsgruppen och på gemensamt APT samt i arbetslagen.

Delaktiga i utvärderingen av fjolårets plan

Skolledning och Trygghetsgruppen har varit delaktiga i utvärderingen av fjolårets plan.

Resultat av utvärderingen av fjolårets plan

Främjande

Klass-, fritids-, elev-, mat- och miljøråd har genomförts regelbundet och detta har gjort att barnen har fått möjlighet att ta ansvar, få inflytande och känna sig delaktiga i verksamheten. Dessa råd kommer fortsätta.

Trygghets- och trivselskapande aktiviteter Skolan har under hösten haft två friluftsdagar där personalen har valt att dela upp eleverna i åldersgrupperna f-2, 3-4 och 5-6. Anledningen till det var att det kunde göras mer åldersadekvata övningar och att det kändes mer säkert och tryggt att inte vara så många elever på en gång.

Eleverna i f-2 hade vandring med stationer, eleverna i år 3-4 hade olika friidrottsstationer på Kransmossen. Sexorna hjälpte till som ledare på stationerna och bidrog med både kunskap och ett bra ledarskap. Alla var väldigt nöjda och klassläraren tog hand om sin klass och tyckte det fungerade mycket bra. År 5-6 hade poängorientering på Kransmossen. Utvärderingar visar att eleverna var nöjda med uppdelningarna och dagarna. Personalen tyckte det var ett bra koncept. Även de var nöjda med uppdelningen.

Skolans alla fritidshem har haft gemensamma aktiviteter på loven. Till exempel innebandyturnering och hinderbrännboll.

Regler, tydlighet och struktur har fått genom att ordningsreglerna klubbades vid skolstart genom elevråd, föräldraföreningen och på APT. Detta för att få till ett positivt och avslappnat klimat som förhindrar att konflikter uppstår. Klasserna har även trivselregler på hur de vill ha det i klassrummen och hur eleverna tillsammans skapar studiero och visar varandra ömsesidig hänsyn. Vi fortsätter med detta nästa läsår.

Aktuell diskrimineringsgrund

Etnisk tillhörighet och religion eller annan trosuppfattning.

Alla elever på skolan fick göra flaggor från olika länder som eleverna hade en koppling till som elevrådet sedan samlade in och satte upp i matsalen.

Exempel på vad eleverna ha fått göra. De har pratat om olika länder och olika förutsättningar. De har jämfört hur det är att växa upp i olika länder, tittat på filmer. De har pratat om barnkonventionen, mänskliga rättigheter och alla likas värde. Barnen har fått dela med sig av sina egna bakgrunder.

NPF-kurs

För att **främja lika rättigheter och möjligheter** har elevassistenter på skolan utbildats i NPF och några lärare har gått en fördjupad kurs inom samma ämne. Detta har gett ökad förståelse för elever och deras olika behov. Specialpedagogen har haft två grupper under läsåret som har bestått av lärare, fritidspersonal och förskollärare. Det har varit personal som behövt fördjupad kunskap kring NPF problematik utifrån aktuella elever.

Rastaktiviteter

Alla förmiddagsraster i veckan finns det en planerad rastaktivitet som hålls av fritidspersonalen. Det har varit bra uppslutning på dessa aktiviteter och de har varit aktiva. Innebandy, dragkamp och stafett är några exempel på aktiviteter. Personal har upplevt att det blivit lugnare på rasterna med färre konflikter

Förebyggande

Motverka förekomsten av kränkande behandling

Duschvärdar har vi haft i klasser där det förekommit misstanke om att kränkande behandling skulle kunna uppstå. Detta har gett ett positivt utslag och det har varit lugnt. Om behovet finns nästa läsår fortsätter vi med detta.

Skolans toaletter har setts över och *haspar* har satts upp där det behövdes. Eleverna upplever att det blivit bättre på vissa toaletter men andra toaletter upplevs fortfarande som otrygga.

Årets plan ska utvärderas senast

2019-05-31

Beskriv hur årets plan ska utvärderas

Trygghetsgruppen kommer tillsammans med rektor att ansvara för utvärderingen. Under APT och Trygghetsgruppens stormöte i april kommer vi gå igenom punkt för punkt vad som gjorts och vad som kvarstår.

Ansvarig för att årets plan utvärderas

Rektor Kristina Verdier, kurator Jenny Westberg, fritidspedagog Ito Moilanen

Främjande insatser

Namn

Klass-, fritids-, elev-, mat- och miljöråd

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder

Mål och uppföljning

Målet med skolans olika råd är att få eleverna att känna ansvar, få inflytande och delaktighet i skolans verksamhet och samtidigt få en känsla för demokratis principer. Följs upp på elevrådet och APT i maj.

Insats

Klassläraren och fritidspedagogen schemalägger klass- och fritidsråden och ser till att stödja eleverna i rutinerna kring detta. Rektor ansvarar för elevråden tillsammans med lärare Anja Lindsjö. Köksansvarig håller i matråden och miljöråden hålls av lärarna Malin Palmé och Malin Sätterskog.

Ansvarig

Klasslärare, fritidspedagoger och rektor

Datum när det ska vara klart

2019-06-14

Namn

Trygghets- och trivselskapande aktiviteter

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder

Mål och uppföljning

Målet är att eleverna ska lära känna varandra, respektera varandra, trivas och känna sig trygga i skolan. Följs upp på elevrådet och APT i maj.

Insats

Vid terminsstart har klasserna samarbets- och värderingsövningar. Planen går igenom i varje klass/fritidshem. Skolans ordningsregler går igenom och klasserna/fritidshemmen skapar

egna trivselregler. Förskoleklass och år 1 har gemensamma gruppaktiviteter under året för att främja förskoleklassbarnens inskolning från förskoleklass till skola.

Under höstterminen och vårterminen anordnar friluftsgruppen tillsammans med skolpersonal utedagar för hela skolan. Eleverna utför olika aktiviteter i åldersblandade grupper, där syftet är att lära känna varandra, hjälpa varandra och känna gemenskap på skolan. Rastaktiviteter styrda av fritidspersonalen kommer att fortsätta på varje förmiddagsrast.

Ansvarig

All personal

Datum när det ska vara klart

2019-06-14

Namn

Regler, tydlighet och struktur

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder

Mål och uppföljning

Få ett positivt, avslappnat klimat där alla har rätt att säga sin åsikt och få lov att göra misstag. Följs upp på elevrådet och APT i maj.

Insats

Trandaredskolan har ordningsregler som gäller för alla och som i september går igenom och fastställs vid elevråd, föräldraföreningsmöte samt APT. Dessutom upprättar varje klass tillsammans egna trivselregler. Till exempel skrivs dagens schema upp på vita tavlan, eleverna har bestämda platser i klassrum, hall och matsal. I en del klasser släpps eleverna in tio minuter före skolstart för att främja en lugn start på dagen.

Ansvarig

Klasslärare och rektor

Datum när det ska vara klart

2019-06-14

Namn

Kompetensutveckling av all personal inom språkutvecklande arbetssätt och språkstörning.

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder

Mål och uppföljning

Höja kompetensen hos all pedagogisk personal gällande funktionsnedsättningen språkstörning, samt höja kompetensen i arbetet med elever i språkliga svårigheter.

Insats

Kompetensutveckling på skolans APT:er. Föreläsningar och grupparbeten kring publikationen "Arbeta med språkstörning i förskola och skola".

Ansvarig

Rektor Kristina Verdier, speciallärare Annelie Ekelin

Datum när det ska vara klart

19-06-14

Namn

Aktuell diskrimineringsgrund

Områden som berörs av insatsen

Sexuell läggning och ålder

Mål och uppföljning

Genom ett normkritiskt förhållningssätt vill vi ge personalen kunskap för att kunna arbeta aktivt mot skolan likabehandlingsarbete. Både medvetna och omedvetna tankar och handlingar ska synliggöras, problematiseras och ifrågasättas. Detta ger oss alla möjligheten att välja att reflektera över våra ageranden. Gemensam utvärdering kommer att ske efter insats.

Insats

Vi fortsätter vårt fördjupande systematiska arbete kring de olika diskrimineringsgrunderna. Under hösten arbetar vi med Sexuell läggning och under våren arbetar vi med Ålder.

Ansvarig

Trygghetsgruppen/personalen

Datum när det ska vara klart

190614

Namn

Fördjupat värdegrundsarbete på studiedagarna

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder

Mål och uppföljning

All personal arbetar med materialet "Sju timmar om skolans värdegrund" från Skolverket. Målet är att komma fram till gemensamma värdegrundsord som kan gälla för oss på skolan.

Insats

Grupparbeten för all personal på studiedagarna. Orden som väljs ut ska sedan arbetas med i elevrådet och föräldraföreningen.

Ansvarig

All personal, stora utvecklingsgruppen

Datum när det ska vara klart

190614

Kartläggningsmetoder

Incidentrapporter används löpande när personal får kännedom om händelser som avviker från skolans värdegrund, så som slagsmål, hot, otrevligt uppförande och skadegörelse. All personal dokumenterar och Trygghetsgruppen sammanställer.

En **trivselenkät** genomfördes med barnen på fritidshemmen under november månad. Under våren fick även vårdnadshavare, till barn år 2 till 6, svara på en enkät kring deras upplevelse av barnens trivsel och fritidsverksamhet.

En trivselenkät genomfördes i klasserna av eleverna under november månad. Varje klasslärare sammanställde och analyserade resultatet från sin klass på ett APT.

Trygghetsvandring gör en gång varje vårtermin tillsammans med elevrådet.

Trygghetsgruppen sammanställer alla resultaten från trivselenkäterna och informationen från trygghetsvandringen. Resultaten från dessa går igenom med Trygghetsgruppen och rektorn.

Klasslärare erbjuder vårdnadshavare tillsammans med elev ett **utvecklingssamtal** per termin.

Skolsköterska hade **hälsosamtal** med elever i förskoleklass och år 4.

Kommunens **klimatundersökning** genomfördes i april. Vårdnadshavare till elever i år F-3 svarade på den samt även elever i år 4-6. Rektor sammanställde och resultatet diskuterades på APT, elevråd och föräldraföreningsmöte.

Svaren från klimatundersökningen (vårdnadshavare i år F-3 och elever i år 4-6) analyserades av rektor, elevhälsoteam och personal. Gemensam diskussion kring resultaten genomfördes på en studiedag i juni.

Områden som berörs i kartläggningen

Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder.

Hur eleverna har involverats i kartläggningen

Eleverna svarade på en trivselenkät under november månad. Från varje klass finns det representanter som ingår i skolans elevråd.

Hur personalen har involverats i kartläggningen

Personalen har fyllt i incidentrapporter vid behov.

Personalen sammanställde och analyserade resultatet från Trivselenkäten.

Resultat och analys

Incidentrapport

Av incidentrapporterna har det uppmärksammats att vissa elever vid upprepade tillfällen varit inblandade i konflikter. De flesta elever som nämnts i incidentrapporterna förekommer dock enbart vid enstaka tillfällen. Utifrån incidentrapporter får också elevhälsan på skolan en bild av hur det ser ut med olika årkurser/klasser/individer och kan sätta in insatser utifrån det.

Trivselenkät

Det framkommer att de allra flesta trivs och känner sig trygga. Förra året var det flera områden utanför skolans område som kom upp som otrygga platser. I år nämns ingen plats utanför skolan. Vi ser att detta beror på att skolan arbetat hårt med att tydliggöra för eleverna vart skolans gränser går. Vi ser inget speciellt område på skolan i år som upplevs otryggt. Det är fotbollsplanen, stenarna och under matsalstaket som nämns i några klasser.

Barnen på fritids svarar att de trivs på fritidshemmet och med sina kamrater. Det finns vuxna som bryr sig om dem och de känner sig trygga nästan överallt. Även här nämns platser som inte tillhör skolans område som otrygga.

De vårdnadshavare som svarat på fritidshemmets enkät är överlag nöjda med verksamheten och uttrycker att barnen trivs. Det som kan bli bättre är uteverksamhet.

Trygghetsvandring

Våren 2018 gjordes ingen trygghetsvandring eftersom Skolklimatundersökningen visade ett resultat där eleverna kände sig trygga på skolan och på skolgården.

Klimatundersökning

I klimatundersökningen framkom att både elever och vårdnadshavare upplever att de känner trygghet och får ett bra bemötande på skolan. Utvecklingsbehoven som framkommer är i år igen är att skapa mer lugn och ro, även fast detta resultat är relativt gott.

I undersökningen framkommer det att de flesta eleverna äter maten i skolan, men att en stor del inte tycker att den smakar bra. Det är flera som upplever att de inte blir trevligt bemötta i matsalen och att det är för hög ljudnivå.

Tryggheten är stor på toaletterna, det är i några klasser som det visar att några elever känner sig otrygga. En stor del av eleverna på skolan tycker att det inte är städat och fint på toaletterna.

Förebyggande åtgärder

Namn

Incidentrapporter

Områden som berörs av åtgärden

Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder

Mål och uppföljning

Att reda ut och få stopp på händelser som uppmärksammats så de inte leder till fler eller större incidenter.

Åtgärd

När ett flertal incidentrapporter inkommer i samma klass tas detta upp i Trygghetsgruppen och en diskussion med klasslärare förs om vidare insats. Hjälper inte detta lämnas det vidare till elevhälsan på skolan.

Motivera åtgärd

Av incidentrapporterna framkom att det i vissa klasser, vissa perioder var oroligt. Det har varit ett bra sätt för trygghetsgruppen och elevhälsan att få koll på hur det ser ut i de olika årskurserna.

Ansvarig

Rektor Kristina Verdier

Datum när det ska vara klart

19-06-14

Namn

Skolgårdsgränser

Områden som berörs av åtgärden

Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder

Mål och uppföljning

Alla känna till skolgårdens område och vart gränserna går.

Åtgärd

Klasslärare och fritidspedagoger går igenom vart skolgårdens gränser går vid terminsstart.

Motivera åtgärd

I trivselenkäterna från skola/fritidshem framkom att flera elever känner sig otrygga när de är på platser som inte ens tillhör skolgårdens område.

Ansvarig

Klasslärare/fritidspedagoger

Datum när det ska vara klart

September 2018

Namn

Rastvaktschema

Områden som berörs av åtgärden

Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder

Mål och uppföljning

Öka tryggheten för eleverna på rasterna.

Åtgärd

Det nya rastvaktschemat har fungerat bra och det kommer att fortsätta. Styrda rastaktiviteter av fritidspersonalen sker dagligen.

Motivera åtgärd

Det har visat på positivt resultat med fler vakter ute och styrda aktiviteter. Vi ser att det är av stor vikt att det finns vuxna ute för att barnen ska känna sig trygga och för att vi vuxna ska kunna gå in och hjälpa till när konflikter uppstår.

Ansvarig

Rektor Kristina Verdier

Datum när det ska vara klart

190614

Namn

Tyst stund i matsalen

Områden som berörs av åtgärden

Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder

Mål och uppföljning

Att få ned ljudnivån och skapa en trivsamt stund i matsalen för alla.

Åtgärd

Varje klass har en tyst stund under sin lunchtid i matsalen.

Motivera åtgärd

Eftersom det framkom i elevenkäten att ljudnivån upplevs för hög i matsalen och personalen fortfarande upplever detta vissa dagar beslutar vi att fortsätta med denna åtgärd.

Ansvarig

Matvakt/andra vuxna som äter med barnen.

Datum när det ska vara klart

190614

Namn

Studiero

Områden som berörs av åtgärden

Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder

Mål och uppföljning

Det ska vara lugn och ro i klassrummen.

Åtgärd

Elevrådet på skolan och alla klasser arbetar kring hur vi vill ha det i klassrummen för att nå studiero. Begreppet studiero diskuteras och vad det innebär vid olika tillfällen.

Motivera åtgärd

I elevenkäten som år 4-6 och vårdnadshavare svarat på framkom det att fler upplever att studieron i klassrummen kan bli bättre.

Ansvarig

Rektor Kristina Verdier

Datum när det ska vara klart

Ett pågående arbete under året. Utvärderad i maj 2019.

Namn

Föräldraföreläsning om utsatthet online

Områden som berörs av åtgärden

Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder

Mål och uppföljning

Öka kunskapen om vad våra elever gör på nätet och att förebygga att någon blir utsatthet.

Åtgärd

Öppen föreläsning för föräldrar och personal erbjuds i matsalen 17/1-18.

Motivera åtgärd

Vi vet att många elever idag tillbringar mycket tid på nätet och att utsattheten är stor.

Ansvarig

Rektor/klasslärare

Datum när det ska vara klart

190228

Rutiner i plan mot kränkande behandling för skolorna i Grundskoleförvaltningen

Policy

Grundläggande för allt arbete på skolan är att alla människor har lika värde. Det ska råda nolltolerans mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling på vår skola.

Definition kränkande behandling enligt skolverket

Kränkande behandling är det begrepp som används i 6 kapitlet Skollagen¹. Med kränkande behandling avses ett uppträdande som utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen (trakasserier eller sexuella trakasserier) kränker ett barns eller en elevs värdighet.

Diskriminering enligt diskrimineringslagen är förenklat att någon missgynnas eller kränks. Missgynnandet eller kränkningen ska ha samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna: kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Det finns sex former av diskriminering. Två av dessa är trakasserier och sexuella trakasserier.

Trakasserier är ett uppträdande som kränker ett barns eller en elevs värdighet och som har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder).

Sexuella trakasserier är ett uppträdande av sexuell natur som kränker ett barns eller en elevs värdighet.

Gemensamt för trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker ett barns eller en elevs värdighet.²

En kränkning kan exempelvis vara:

- fysisk: såsom att bli utsatt för slag och knuffar
- verbal: såsom att bli hotad, att bli kallad för kränkande ord
- psykosocial: såsom att bli utsatt för utfrysning, ryktesspridning, göras till åtlöje
- text eller bildburen: såsom klotter, sms, chatt, via internet

Personal som elever och vårdnadshavare kan vända sig till

Trygghetsgruppen

Kristina Verdier, rektor tel: 033-358092

Jenny Westberg, kurator tel: 033-353519

¹ 2010:800

² /www.skolverket.se/skolutveckling/vardegrund/krankning-av-elev#Vad-ar-krankande-behandling

Madeleine Andréasson, resurs år 1 och Solvagnens fritids: 033–353533

AnnaLotta Fransson, lärare år 1 tel: 033-353529

Ito Moilanen, fritidspedagog år 5 och Tornets fritids tel: 033–355093

Päivi Tammermo, lärare år 6 tel: 033-353532

Anja Lindsjö, lärare år 4 tel: 033-355212

Rutiner för akuta situationer

Den personal som först får kännedom om att en elev blivit utsatt för kränkande behandling

- ingriper och

- fyller sedan i blanketten "Anmälan till huvudman om kränkande behandling" och följer nedanstående arbetsgång.

Rutiner för att utreda, åtgärda och följa upp trakasserier och kränkande behandling

I Skollagen står att all personal i skolan är skyldig att anmäla till rektor om de får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i skolan. Rektor är i sin tur skyldig att anmäla det till skolhuvudmannen. Om en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller sexuella trakasserier utifrån diskrimineringsgrunderna ska detta utredas enligt Diskrimineringslagen.

Arbetsgång:

1. När någon personal i skolan får kännedom om att en elev känner sig kränkt eller utsatt för trakasserier i någon av skolans verksamheter ska det rapporteras till rektor. Anmälan ska göras skriftligt i dokumentet "Anmälan till huvudman om kränkande behandling". När anmälan skrivs ska den som har fått kännedom och/eller bevittnat händelsen kortfattat sammanfatta händelsen.
2. Rektor rapporterar till huvudmannen att hen har fått information om att en elev känner sig kränkt eller utsatt för trakasserier på skolenheten.
3. Rektor tar beslut om vem som ska utreda händelsen. Utredningen ska innehålla en beskrivning av händelsen; vilka som var inblandade, när händelsen har skett och hur den har genomförts (av vem och när). Informera vårdnadshavare om händelsen samma dag som personalen får kännedom. Fortsätt att kommunicera med vårdnadshavare under ärendets gång.
4. Rektor eller av rektor utsedd utredare göra en bedömning utifrån utredningen som har inkommit (vid behov kompletteras utredningen) om eleven har blivit kränkt eller inte. För att det ska vara fråga om kränkande behandling enligt Skollagen måste kränkningen vara märkbar och tydlig. Därefter föreslås åtgärder som måste vidtas för att trakasserier/kränkningar ska upphöra och bokas tid för uppföljning och utvärdering.
5. Rektor/utredare följer upp ärendet och bedömer om vidtagna åtgärder har stoppat trakasserier/kränkningarna. Detta dokumenteras skriftligt i dokumentet "Anmälan till huvudman om kränkande behandling". Om åtgärderna inte har haft avsedd effekt gör rektor en bedömning om nya åtgärder ska sättas in eller om en mer samlad och grundlig utredning behöver göras. En mer samlad och grundlig utredning görs alltid av rektor utsedd personal förslagsvis enligt "Checklista vid samlad och grundlig utredning".
6. Rektor beslutar om anmälan till polis eller socialtjänsten skall göras.

7. När utredningen är klar, åtgärderna har följts upp och ärendet har avslutas då trakasserier/kränkningar har upphört ska huvudmannen informeras, görs enligt dokumentet "Anmälan till huvudman om kränkande behandling". Huvudmannen tar sedan

ställning till eventuell uppföljning från sin sida. Informera vårdnadshavarna att ärendet är avslutat.

8. När ärendet är avslutat dokumenteras det skyndsamt i den kränkta elevens elev-akt i ProReNata av rektor utsedd person. Skapa en journalanteckning genom att välja "Anmälan om kränkande behandling enligt SL 6 kap 10 §". Dokumentationen i elevärendet bifogas som en fil i journalanteckningen.

9. Händelser där eleven inte uttrycker att hen känner sig trakasserad/kränkt, men där det finns skäl att misstänka att det kan röra sig om trakasserier/kränkningar, ska utredas och anmälas till rektor och huvudman enligt rutinen ovan.

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks/trakasseras av personal

Om en elev utsätts för trakasserier eller kränkande behandling av en vuxen följs planen nedan:

1. Händelsen anmäls till rektor eller i de fall rektor utsätter elever till verksamhetschef enligt dokumentet "Anmälan till huvudman om kränkande behandling".
2. Rektor/verksamhetschef/verksamhetsutvecklare rapporterar till huvudman enligt dokumentet "Anmälan till huvudman om kränkande behandling".
3. Vårdnadshavare informeras av rektor/verksamhetschef.
4. Rektor/verksamhetschefen/verksamhetsutvecklare utreder, åtgärdar och följer upp ärendet tillsammans med personal från HR. Dokumentation görs i dokumentet "Anmälan till huvudman om kränkande behandling".
5. Rektor/verksamhetschef/verksamhetsutvecklare följer upp ärendet med eleven och dennes föräldrar.
6. Rektor träffar regelbundet den personal som kränkt eleven och samtalar om hur undervisningen med berörd elev fungerar. Verksamhetschefen träffar regelbundet rektorn som kränkt eleven. En handlingsplan för personalen upprättas.
7. Om åtgärderna inte är tillräckliga tas ny kontakt med huvudmannen.

Begrepp

Diskriminering

Diskriminering är när skolan på osakliga grunder behandlar en elev sämre än andra elever och behandlingen har samband med diskrimineringsgrunderna kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, eller ålder.

Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt.

Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att en elev missgynnas och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Ett exempel kan vara när en flicka nekas tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på just detta program.

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering sker när en skola tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar en elev på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna.

Om exempelvis alla elever serveras samma mat, kan skolan indirekt diskriminera de elever som på grund av religiösa skäl eller på grund av en allergi behöver annan mat.

Trakasserier och kränkande behandling

Trakasserier definieras i diskrimineringslagen som ett uppträdande som kränker en elevs värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna (jämför kränkande behandling nedan).

Det kan bland annat vara att man använder sig av förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar av till exempel "kvinnliga", "homosexuella" eller "bosniska" egenskaper. Det kan också handla om att någon blir kallad "blatte", "mongo", "fjolla", "hora", eller liknande. Det gemensamma för trakasserier är att de gör att en elev eller student känner sig förolämpad, hotad, kränkt eller illa behandlad.

Kränkande behandling

Kränkande behandling definieras i skollagen som ett uppträdande som kränker en elevs värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund.

Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker en elevs värdighet. Några exempel är behandling som kan vara slag, öknamn, utfrysning och kränkande bilder eller meddelande på sociala medier (till exempel Facebook).

Både skolpersonal och elever kan agera på ett sätt som kan upplevas som trakasserier eller kränkande behandling.

Exempel på händelser som kan vara det som i lagen benämns kränkande behandling

- Carl blir ofta kontaktad på nätet av elever på skolan. Där kallar de honom "pucko" och "tjockis". De har också lagt ut bilder av Carl på sociala medier. Bilderna har tagits i duschen efter gymnastiken.

- Lisa är stökig i klassrummet och vill inte lugna ner sig trots lärarens tillsägelse. Ett gräl som uppstår emellan dem slutar med att läraren ger Lisa en örfil.
- Oliver har slutat fråga om han får vara med och leka på rasterna. Han är hellre ensam än att behöva höra de andra säga att han inte får vara med. Skolans personal tror att Oliver är ensam för att han tycker om det. "Han är en ensamvarg", säger klassläraren. Oliver orkar inte förklara hur det egentligen ligger till.

Sexuella trakasserier

Trakasserier kan också vara av sexuell natur. De kallas då för sexuella trakasserier.

Det kan handla om beröringar, tafsningar, skämt, förslag, blickar eller bilder som är sexuellt anspelade. Det kan också handla om sexuell jargong. Det är personen som är utsatt som avgör vad som är kränkande.

Repressalier

Personalen får inte utsätta en elev för straff eller annan form av negativ behandling på grund av att eleven eller vårdnadshavaren har anmält skolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling. Det gäller även när en elev, exempelvis som vittne, medverkar i en utredning som rör diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

Diskrimineringsgrunder

Kön

Med kön avses enligt diskrimineringslagen att någon är kvinna eller man.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering och trakasserier:

- Maria vill göra sin praktik på en målarfirma, men studie- och yrkesvägledaren avråder henne med argumentet "Det är för hårt arbete för en tjej". [diskriminering]
- Pedro blir retad av kompisarna på fritidshemmet för att han är den ende killen som valt att gå med i dansgruppen. [trakasserier på grund av kön]
- Några elever på skolan sprider ett rykte om Karin, att hon betar sig som en hora och hånglar med vem som helst. [sexuella trakasserier]

Könsidentitet eller könsuttryck

Med könsöverskridande identitet eller uttryck avses enligt diskrimineringslagen att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

Diskrimineringsombudsmannen har valt att använda sig av begreppen könsidentitet eller könsuttryck eftersom lagens begrepp könsöverskridande identitet eller uttryck signalerar att det som skyddas är en avvikelse från "det normala".

Diskrimineringsgrunden ska inte förväxlas med grunden sexuell läggning. Transpersoner kan vara såväl homo-, bi- som heterosexuella.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- Jorge blir förlöjligad och hånad av en grupp killar i skolan eftersom han sminkar sig med mascara och läppglans. [trakasserier]
- Kim, som identifierar sig som intergender, söker upp skolkuratoren på sitt gymnasium för att tala om problem i familjen. Skolkuratoren ifrågasätter Kims könsidentitet och istället för att få prata om sina problem hemma, måste Kim förklara och försvara vad intergender betyder och innebär. [diskriminering]
- Alex, som klär sig i kjol och klänning, blir utföst av de andra tjejerna från skolans tjejtoalett eftersom de tycker att Alex är för mycket kille för att få gå in där. [trakasserier]

Etnisk tillhörighet

Med etnisk tillhörighet menas enligt diskrimineringslagen nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.

Alla människor har en etnisk tillhörighet. En person som är född i Sverige kan vara rom, same, svensk, kurd eller något annat. En och samma person kan också ha flera etniska tillhörigheter.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- En skola med många elever med annan etnisk tillhörighet än svensk ger förtur åt etniskt svenska barn vid antagning av nya elever för att inte få en alltför segregerad elevgrupp. [diskriminering]

- Thomas, som är svart, får många kommentarer från de andra eleverna om sitt hår och sin hudfärg. Många vill ta och känna på honom. Klassföreståndaren avfärdar honom med att "Ja, men du vet ju att du är annorlunda. Det är klart att de andra är nyfikna på dig. De menar ju inget illa". [trakasserier]
- Maria är bäst i klassen på svenska. Hon är aktiv på lektionerna och har alla rätt på proven. Läraren vill inte ge Maria MVG, då svenska inte är hennes modersmål.[diskriminering]

Religion eller annan trosuppfattning

Diskrimineringslagen definierar inte religion eller annan trosuppfattning. Enligt regeringens proposition (2002/03:65) bör endast sådan trosuppfattning som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning som till exempel buddism eller ateism omfattas av diskrimineringskyddet. Andra etniska, politiska eller filosofiska uppfattningar och värderingar som inte har samband med religion faller utanför.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- Vincent, vars familj är med i Pingstkyrkan, blir ofta retad för det av några klasskamrater. De säger det på skämt, men han tycker inte att det är roligt. [trakasserier]
- Läraren nekar Leila att bära huvudduk på SFI-undervisningen med motiveringen
- "Huvudduk är ett tecken på kvinnoförtryck". Det innebär att Leila utestängs från sin utbildning. [diskriminering]
- Rebecka är judinna. En dag har någon ristat ett hakkors på hennes skåp. [trakasserier]

Funktionsnedsättning

Med funktionsnedsättning menas i diskrimineringslagen varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier

- På skolavslutningen ropade skolans rektor upp alla elever individuellt och tackade av var och en förutom särskoleklassen, som hon ropade upp som grupp. [diskriminering]
- Elenas pappa har en CP-skada. Hon blir arg och ledsen när andra elever i skolan ropar "Din pappa är jävla CP." [trakasserier]
- Patrik, som har ADHD, blir utkörd från klassrummet för att han inte kan sitta still. Han lämnar hela tiden sin plats. En dag klarar lärarvikarien inte av situationen utan skickar hem Patrik med orden "ADHD-barn borde inte få gå på högstadiet!" [diskriminering och trakasserier]

Sexuell läggning

Med sexuell läggning avses enligt diskrimineringslagen homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier som har samband med sexuell läggning:

- Några elever i skolan brukar vara elaka mot Johanna på många olika sätt. Oftast kallar de henne "äckliga lebb". [trakasserier]
- Det har gått bra i skolan för James tills hans två pappor kom på besök. Efter det har han svårt att få vara med i grupparbeten och ibland får han jobba ensam.

- James vill inte vända sig till sin lärare eftersom läraren ser att de andra fryser ut honom, men inte gör något. [trakasserier]
- På skolan ordnas en avslutningsbal. Elin och Anna, som är ett par, får inte dansa den första uppvisningsdansen tillsammans. [diskriminering]

Ålder

Med ålder avses enligt diskrimineringslagen uppnådd levnadslängd.

Skyddet mot åldersdiskriminering omfattar alla, unga som gamla. Åldersnormen kan se olika ut i olika sammanhang, men generellt drabbas yngre och äldre av diskriminering på grund av ålder. Skyddet gäller alltså även i skolan.

Det är dock tillåtet att särbehandla på grund av ålder, till exempel om särbehandlingen är en tillämpning av skollagen.

Exempel på händelser som kan vara trakasserier:

- Malte är ett år yngre än sina klasskamrater och blir ofta retad på grund av detta. [trakasserier]
- Agnes pappa är mycket äldre än de andra papporna i hennes klass. Hon blir sårad när de andra klasskamraterna skämtar om det. Hon har sagt ifrån att hon blir ledsen, men de fortsätter i alla fall. [trakasserier]